УДК 94 (477)

Іван Зуляк

ПЕРІОДИЧНІ ВИДАННЯ І ЗВІТИ “ПРОСВІТИ” – ВАЖЛИВЕ ДЖЕРЕЛО ДОСЛІДЖЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВАРИСТВА У МІЖВОЄННИЙ ПЕРІОД

У статті проаналізовано періодичні видання та звіти “Просвіти”, що виступають важливим джерелом дослідження діяльності товариства у міжвоєнний період в Західній Україні, розкрито їхній вплив на функціонування інституції, формування національної свідомості українства, реалізацію просвітньої ідеї.

Ключові слова: Західна Україна, міжвоєнний період, товариство “Просвіта”, періодичні видання, звіти.

Актуальність досліджуваної проблеми має важливе наукове значення, оскільки дає можливість проаналізувати періодичні видання і звіти товариства “Просвіта” у міжвоєнний період. Наукова новизна статті полягає у тому, що у публікації досліджено періодичні видання і звіти товариства, їхній вплив на функціонування “Просвіти” у Західній Україні, формування національної свідомості українства, реалізацію просвітньої ідеї.

Об’єктом дослідження виступають культурно-просвітні процеси у Західній Україні як важливий суспільний чинник консолідації українства, формування національної свідомості. Предмет дослідження – періодичні видання і звіти товариства як важливе джерело аналізу діяльності інституції у Західній Україні в міжвоєнний період.

Мета дослідження ґрунтується на тому, щоб дослідити й проаналізувати періодичні видання і звіти “Просвіти”, їхній вплив на функціонування товариства й формування національної свідомості українства. Завдання дослідження полягають у тому, щоб проаналізувати періодичні видання і звіти товариства, визначити чинники, які сприяли активізації їхньої ролі у праці товариства, формуванні національної свідомості українства.

Науковий доробок вітчизняних істориків з даної проблематики обмежується публікаціями С. Перського, Ж. Ковби, А. Середяк, Б. Савчука [1] та інших вчених, які узагальнено подають аналіз періодичних видань і звітів товариства, повною мірою не розкриваючи досліджувану тематику. Окрім того, видавничій сфері діяльності “Просвіти” присвячені “Видання “Просвіт” Галичини: книги та аркушева продукція (1868–1939): Бібліографічний покажчик” [2] й “Товариство “Просвіта” у Львові: покажчик видань 1868 – 1939” [3]. Вказані видання носять бібліографічно-довідковий характер. Недостатнім є аналіз історіографії проблеми й джерельної бази видання, поданий С. Зворським, оскільки повною мірою не розкривається досліджувана тематика, водночас вона обмежується й зводиться до декількох публікацій, що стосуються передусім Наддніпрянської України, одна з яких має відношення ще до радянського періоду [2], є ідеологічно й методично застарілою, не відповідає реаліям й вимогам сьогодення, вимагає критичного аналізу й осмислення.

“Товариство “Просвіта” у Львові: покажчик видань 1868–1939” [3], укладачами якого були О. Бербека й Л. Головата – досить ґрунтовне видання, що характеризує працю інституції у видавничій сфері, завдання якого полягало у тому, щоб наблизити бібліографічний аспект теми до стану вичерпаності й створити цілісне уявлення про репертуар “Просвіти”, про одну зі складових частин української книги [2, с. 5]. Видання товариства диференціюються за таким принципом: книжкові, до яких належать й так звані “змішані”, періодичні, нотні, образотворчі й картографічні, аркушеві, покажчик альманахів і збірників, серійні. Незважаючи на авторитетність аналізованого видання, його значимість для дослідження видавничої діяльності товариства, все-таки перелік періодичних видань

“Просвіти” не є повним, оскільки до його складу не включено періодику, що видавалася філіями. Більш ґрунтовніше її розкрито автором цієї статті у монографії “Діяльність “Просвіти” у Західній Україні в міжвоєнний період (1919–1939)” [4].

Важливе місце у дослідженні діяльності “Просвіти” у Західній Україні в міжвоєнний період посідають періодичні видання і звіти. Тому що для розуміння й усвідомлення суспільних процесів, що відбувалися у краї, політико-правового становища населення, посилення польської антиукраїнської політики й переслідування просвітнього руху владою, а також для характеристики просвітньо-організаційного поступу товариства, його фінансово-господарського становища й культурно-освітнього розвитку в цілому, неможливо було обійтися без залучення й аналізу широкого кола як періодичних видань, так і звітів з діяльності товариства., що виступають одними із складових компонентів джерельної бази діяльності товариства у міжвоєнний період.

Значна частина інформації, що стосується досліджуваної проблематики, подавалася у календарях “Просвіти” [5–21]. Публікації у календарях були не лише практичним й ідеологічним чинником реалізації просвітньої ідеї товариства, зміст яких приділяв увагу різноманітним проблемам громадсько-суспільного характеру, але й матеріальним, оскільки основний прибуток від видавничої діяльності “Просвіта” одержувала саме від його розпродажу. Певна аналогія видань календарів “Просвіти” прослідковується у календарях, виданих у США в 1919 р. [22], у Торонто (видавництво “Добра книжка”, 1968 р.) [23], “Слово” (видавництво “Вільне слово”) [24], Лемківському календарі (видавництво “Організація оборони Лемківщини”, 1968 р.) [25].

З різних причин у міжвоєнний період, в основному за відсутності коштів, не вийшли у світ календарі на 1919, 1933–1934 рр. Для календарів у цілому характерна структурна спадкоємність, однак спостерігається й певна істотна відмінність у доборі й принципах подачі матеріалу, оформленні. Вагомість тієї чи іншої частини календаря в основному залежала від особи редактора. Наприклад, календарі, редаговані В.Левицьким, підсилюють літературну частину, К. Паньківським – господарсько-практичну. На наповненість календарів змістом впливали й зовнішні чинники. Так, у повоєнних випусках з’являється “військовий” тематичний стрижень: мемуари, оповідання, вірші про війну, аналітичні огляди минулих воєнних подій, портрети військових діячів [3, с. 8].

Основним періодичним органом “Просвіти” була газета-місячник “Письмо з “Просвіти” [26], що у 1923–1927 рр. виходила під назвою “Народня Просвіта” [27–31], у 1936–1939 рр. “Просвіта”. Місячник освіти – культури – виховання” [32–34]. “Письмо з Просвіти” друкувало деякі статті, що стосувалися переслідувань просвітнього руху польською владою, примусового виселення українських шкіл із Кременця, реквізиції метрик, виходу українського духовенства з повітових шкільних рад тощо. З часом вказані видання подавали лише популярні, практичні статті, розділи новин, тощо. Хроніка життя “Просвіти” висвітлювалася у рубриках “Справи Товариства “Просвіта”, “Письма з ріжних сторін”, “Вісті з Просвіти”, “Просвітний рух на українських землях”. Публікації носили характер організаційно-методичного характеру, призначені передусім для освітників-фахівців щодо питань просвітньої роботи, її змісту, завдань і форм. Завдання періодичного органу полягало у посередницькій функції й узгодженості дій Головного виділу з роботою філій і читалень [3, с. 14]. Як свідчать джерела, періодичний орган популярністю у членів товариства не користувався, навіть виникали серйозні проблеми з його передплатою.

Найбільш цікавим, представницьким, у фаховому розумінні, періодичним виданням “Просвіти” був популярний ілюстрований журнал “Життя і знання” [35–40], що виділявся з решти просвітньої періодики як орган, призначений для широкої самоосвіти. Він виходив у формі книжкових публікацій серії “Бібліотека Життя і знання” [3, с. 13–14]. “Життя і знання” друкувало статті різноманітного змісту, розраховані на читача з будь-яким рівнем освіти. Польська шкільна влада навіть рекомендувала його для читання на вечірніх курсах позашкільної освіти замість читанок, часопис призначався для учнів середніх шкіл 2–4 класу як додаткове джерело для домашнього читання [41].

Видання “Аматорського театру” пов’язувалося з функціонуванням театральної комісії при Головному виділі й відповідно театрально-аматорським рухом в цілому. Часопис друкував публікації про організацію аматорського гуртка, його становище у відношенні до виділу читальні, просвітньо-організаційну працю колективу, матеріали про просвітянський театр, функціонування театральної комісії, театральний підручник для аматорів, враження глядачів від постановки вистав, питання репертуару, театрального курсу, проведення з’їзду тощо [42–44].

“Бібліотечний порадник” за своєю назвою і змістом належав до сфери впливу бібліотечної комісії, що діяла при Головному виділі. На сторінках часопису подавався матеріал про роль книги у житті української дитини, значенні казки для дитячої літератури, каталог просвітянської бібліографії, статистичні дані щодо бібліотек у Чехо-Словаччині, завдання читальняних бібліотек, питання освіти й виховання читача тощо [45–47].

Звіти з діяльності “Просвіти” [48–57] виступали офіційним показником просвітньої праці інституції, оскільки у них відображено основні аспекти розвитку товариства у цілому й окремих його сфер зокрема, подано статистичні дані щодо балансу, прибутків й витрат коштів тощо. На наш погляд, статистична інформація, подана у них є неповною, оскільки не усі філій і читальні надсилали їх до канцелярії Головного виділу у вказані терміни й подавали об’єктивні дані, позаяк певна частина просвітніх осередків функціонувала лише формально.

Звіт товариства за час (8 квітня 1913 – 31 грудня 1920 рр.) [48] є чітко структурованим, складається з трьох частин: останнього довоєнного року, воєнного часу, повоєнної руїни й катастрофи. Основна увага приділена хронологічним рамкам функціонування інституції – 1 жовтня 1918 – 31 грудня 1920 рр. У тексті звіту узагальнено проаналізовано просвітньо-організаційну, видавничу діяльність, працю бібліотеки й бібліотечного абонементу у Львові, відображено баланс, прибутки й витрати “Просвіти” на 31 грудня 1920 р.

У звіті товариства за час діяльності від 1 січня 1921 р. до 31 березня 1923 р. [49] акцентується увага на неукомплекованості Головного виділу у зв’язку з арештами І. Кивелюка, М. Галущинського й В. Целевича, заборони влади на відновлення філій і читалень, виходячи зі складних санітарно-гігієнічних умов й гарантії того, що вони не проводитимуть політичну діяльність. Варто зазначити, що у цей час відбувається перше повоєнне проведення свята “Просвіти”, збір коштів на видавничий фонд “Учітеся, брати мої”, запровадження свята на честь І. Франка, заснування театральної комісії тощо. Вказаний звіт відрізняється незначним обсягом поданої інформації, у ньому відсутні дані щодо балансу, прибутків й витрат товариства, це пояснюється тим, що фінансовий рік продовжувався й реальні показники господарської діяльності подавалися у кінці року.

Продовженням попереднього звіту був наступний, у якому праця “Просвіти” охоплювала період від 1 квітня 1923 р. до 23 грудня 1924 р., касовий звіт – від 1 січня 1923 р. до 30 червня 1924 р. [50]. Зважаючи на скрутне фінансове становище товариства, інформація подавалася у неповному обсязі, обмежувалася до найнеобхідніших показників. Зокрема подавалися статистичні дані щодо організаційної діяльності філій і читалень, проведення свята книжки, видань фонду “Учітеся…”, появи “Просвітніх листків” для навчання неписьменних, поділ бібліотеки на чотири відділи: головна (наукові книги), підручна (науково-популярні видання), мандрівна, книгарня (запасний фонд бібліотеки), обіговий рахунок коштів тощо.

Звіт з діяльності товариства від 25 грудня 1925 р. до 24 грудня 1926 р. й касовий від 1 липня 1925 р. до 30 червня 1926 р. [51] достатньо об’ємний і структурований, охоплював майже усі напрямки праці “Просвіти”: функціонування бібліотеки, книжково-торгівельну сферу, театральної й ревізійної комісії, обігового рахунку коштів за час від 1 липня 1925 р. до 30 червня 1926 р., балансу станом на 30 червня 1926 р. Незважаючи на наведені кількісні статистичні дані, є обґрунтовані підстави вважати, що поданий звіт не є повним, оскільки 581 читальня не надіслала звітів, 8 філій не подали річного прибутку читальняних кас, 10 філій – річних витрат кас просвітніх осередків.

У звіті з діяльності “Просвіти” за час від 25 грудня 1926 р. до 25 грудня 1927 р., касовий – з 1 липня 1926 р. до 30 червня 1927 р. [52] підкреслено значимість організації при бібліотеці Головного виділу таких відділів, як: книжки й преси у 1927 р.; карти руху мандрівних комплектів книг; першої української популярної книжки на Великій Україні; видань товариства за межами Галичини. Значна увага приділена створенню нових комплектів мандрівних бібліотек, поданню статистичних даних щодо їхніх читачів й відсутності інформації щодо 13 комплектів. Наведено цікаві дані, що стосуються загальної кількості книг у бібліотеках просвітніх осередків. Баланс відображає прибутки й витрати видавничого, освітньо-організаційного, рахунково-організаційного відділі й обіг рахунків на 30 червня 1927 р.

Констатуємо той факт, що й зазначений звіт не є достатньо повним, позаяк у 1927 р. 29 філій не подали даних щодо прибутків й витрат кас, 17 філій – стану маєтності, 32 філії й 1338 читалень не надіслали звітів взагалі, 1200 читалень не подали лише кількості членів-чоловіків, 1210 – кількості членів-жінок, 910 – стану бібліотек, 1309 – прочитаних книг.

Звіт з діяльності товариства за час від 26 грудня 1927 р. до 31 грудня 1928 р., касовий – 1 липня 1927 р. до 30 червня 1928 р. [53] свідчить про функціонування відділів – закордонного, членського, реєстраційного, книгарського, бухгалтерського, бібліотечного, планової перевірки читалень у філіяльних округах. Головний виділ наводить основні причини ліквідації владою читалень: випуск стіннівки політичного змісту, читання членами осередків політичних часописів, участь членів читалень у передвиборчій агітації до громадських установ, сейму й сенату, зібрання членів у вечірні години, обговорювання політичної ситуації, організація національних свят у приміщенні осередків.

У зазначеному звіту більша увага приділяється бібліотечній справі, наводиться статистика прибутків від реалізації книг, створення нових комплектів мандрівних бібліотек, кількість передплатників видань товариства, групування книг у відповідності до змісту тощо. Окрім того наведено статистичні дані щодо обігових коштів, проведення театральних курсів у філіях, кадастрового опису маєтків і їхньої вартості у Милованні, Грабівцях, Угерцях Винявських тощо. Як свідчать дані звіту, на кінець 1928 р. 2 філії не подали стану бібліотек, 19 – касових звітів, 2 – вартості майна й не надіслали звітів, 1564 читальні також не подали звітів, 1186 – не вказали кількості членів-чоловіків й жінок, 1011 – стану бібліотек, 940 – передплати часописів, 314 – касових звітів, 737 – стану власного майна.

Наступний звіт з діяльності “Просвіти” за час від 1 січня 1929 р. до 30 червня 1930 р., касовий – від 1 липня 1928 р. до 30 червня 1930 р. [54] охоплював в основному сферу бібліотечної праці. Зокрема у ньому зазначено, що лише 50 % читальняних бібліотек мають менше 100 книг, 33 % – 100–200, 218 бібліотек – 200–300, 150 бібліотек – 300–500, подано результати функціонування бібліотеки упродовж 1929–1930 рр., кількість передплатників ілюстрованого часопису “Життя і знання” (березень 1929 р. – березень 1931) та інше. Відсутність даних, поданих від 996 читалень, дає підстави вважати звіт неповним.

Головний виділ зазначав, що питання ліквідації неписьменності серед українців є достатньо складним, його важко практично реалізувати, оскільки польська шкільна й адміністративна влада притримувалася погляду, що організація самоосвітніх курсів для ліквідації неписьменності при просвітніх осередках, загрожуватиме громадській безпеці.

Зважаючи на складність ситуації, що склалася у зв’язку з заборгованістю товариства, у звіті з діяльності “Просвіти” за час від 1 липня 1931 р. до 30 червня 1933 р. [55] подано необхідні поради й побажання господарсько-адміністративній комісії щодо фінансової політики у питанні ощадного використання коштів на адміністративну й видавничу сфери, масового розпродажу книг, акції внутрішньої позики, приєднання найбільшої кількості членів, збір дару, виплати боргів товариству. Санаційний план сплати боргів розраховувався на 15 років й складався з двох груп боргів. Головний виділ притримувався думки, що санаційний план можливо було виконати лише за умови доцільної ощадності усіх структур товариства, що не повинна гальмувати діяльності усієї інституції в цілому.

Питання зміни статуту було актуальним, тому над його проектом працювала комісія у складі І. Брика, М. Брилинського, В. Гафтковича, М. Корчинського, І. Коберського, К. Левицького, С. Магаляса, О. Павліва, В. Целевича. Провідна думка комісії ґрунтувалася на тому, щоб усунути зі статуту положення, що стосувалися не позашкільної сфери, поширити вплив "Просвіти" на усю Польщу, скріпити внутрішню організацію, уможливити більш планову освітньо-виховну працю в усіх структурах інституції й узгодити його з новими вимогами закону про товариства. У силу різних обставин об'єктивного й суб'єктивного характеру, зміни до нового статут прийнято не було.

У звіті з діяльності "Просвіти" за час від 1 січня 1933 р. до 31 грудня 1935 р. [56] наголошено на двох фазах розвитку товариства. Перша – (1920–1935 рр.) стихійне відновлення й масове поширення просвітніх осередків на західноукраїнських землях. Основними причинами, що загальмували розвиток, на думку Головного виділу, були сельробівський наступ й економічна криза. Тим не менше, погоджуючись з цим твердженням, варто зауважити, що владні структури, упродовж усього міжвоєнного періоду переслідували просвітній рух, однак відсутність відповідальності керівництва просвітніх осередків й чіткого механізму повернення коштів філіями й читальнями, впливу на них з боку канцелярії й Головного виділу, були одними з основних чинників складної ситуації у питанні заборгованості й сприяли розвитку регресивних процесів.

Наступна фаза розвитку товариства – (28 березня 1932 р. – 11 квітня 1936 р.) пов'язується з обранням нового складу членів Головного виділу на чолі з І. Бриком, що характеризується досягненнями у всіх ділянках просвітньої праці інституції. Певний поступ "Просвіти" спостерігається. Президія Головного виділу провела низку конференцій з представниками українських товариств у справі Гуцульщини, з керівництвом "Рідної школи" щодо передачі їй торгівельної школи, з питань виплати боргів, маєтку у Милованні, святкування 100-річчя Ю. Федьковича, організувала "Народне музичне видавництво", активізувала масову акцію вступу в члени інституції, працювала над виховання молоді тощо.

Однак зміни складу Головного виділу й активність його президії в організаційному плані не призвели до кардинального поліпшення ситуації, оскільки не було відпрацьовано й практично втілено у життя нові методи роботи Головного виділу з філіями й читальнями, не налагоджено механізму повернення заборгованості читальнями, не усунуто протиріч між політичними партіями за вплив на просвітні осередки.

Звіт з діяльності "Просвіти" за час від 1 січня 1936 р. до 31 грудня 1938 р. й загальні збори товариства 8 червня 1939 р. [57] – останні офіційні дані, подані Головним виділом у міжвоєнний період. Передусім звіт стосується праці Головного виділу, у ньому вказано про кількість засідань президії й затвердження її постанов й рішень, відображено інспекторські поїздки членів Головного виділу, склад голів й членів комісій.

Упродовж зазначеного часу організаційний відділ зосереджував основну увагу на вишколі просвітніх працівників, освітніх змаганнях, перевірці філій і читалень, проведенні окружних і філіяльних нарад, зборів філій і читалень, курсів, організації мандрівних бібліотек. Упродовж вказаного часу бібліотечна комісія провела 43 відповідних курси з підготовки фахових бібліотекарів, видавнича комісія, зважаючи на фінансовий стан, обмежила обсяг місячних книжечок до 3 аркушів, власне цим пояснюється те, що більшість з них видано як подвійні. Комісія з питань реалізації видань ухвалила рішення щодо надання читальням й іншим українським установам літератури на виплату частинами до 5 років, з нагоди ювілейного року зменшила вартість книг серії "Українського письменства" й інших творів на 50 %.

Важливе місце у звіті відведено організації святкування 70-річчя з часу заснування "Просвіти" з утворенням ширшого ювілейного й почесного, робочого й конгресового комітетів, президії, про що сповіщав другий маніфест товариства. Акцію підтримали спортивно-руханкові товариства, провівши змагання лижників у Львові й Ворохті, дводенний футбольний матч у Львові, інші спортивні змагання. "Просвітою" було видано ювілейні відзнаки трьох видів, марші для духовних оркестрів, пісні для просвітянських

хорів, агітаційно-пропагандистські плакати, наліпки й ювілейні грамоти. Проведена значна підготовча робота свідчила про всеукраїнське значення ювілею товариства і його підтримку громадськістю.

У звіті господарсько-економічна ділянка праці “Просвіти” зведена до подання даних щодо оренди маєтку в Грабівцях й судового процесу, пов’язаного з Тисковою, згідно заповіту – Головний виділ отримав переважно ліси й незначну частину поля, однак для того, щоб вступити у право власності, потрібно було сплатити значну суму боргу за колишнього власника. Через віддаленість маєтку в Тисковій від шляхів сполучення, його вартість була невисокою й використання лісу йшло низькими темпами.

Подані статистичні дані стосувалися просвітньо-організаційного стану окремих філій упродовж 1936–1938 рр. з поданням інформації про їхню приналежність до певного судового округу, кількість громад, читалень, членів, бібліотек, книжок, прочитаних рефератів, театральних й співочих гуртків, духовних оркестрів, проведених нарад й засідань, загальних зборів, масових культурно-освітніх заходів, курсів для навчання неписьменних тощо. Згідно з даними звіту, лише філія у Косові не надіслала до канцелярії Головного виділу інформації щодо просвітньо-організаційного розвитку, загальна кількість філій становила 83 [57, с. 66]. Деякі дослідники вважають, що у 1938 р. кількість філій “Просвіти” складала 85 [58, с. 7], що суперечило офіційним даним звіту.

Отже, підсумовуючи огляд періодичних видань і звітів, варто відзначити, що у фондах державних архівів й відділах наукових й універсальних бібліотек збереглася значна кількість документів й матеріалів з історії діяльності “Просвіти” в Західній Україні у міжвоєнний період. Проаналізовані періодичні видання і звіти товариства розкривають діяльність просвітніх осередків зокрема й товариства в цілому, служать важливим джерелом досліджень історії “Просвіти”.

Список використаних джерел

1. *Перський С.* Популярна історія Товариства “Просвіта” з ілюстраціями. Видання Товариства “Просвіта”. Ч. 730. Накладом Товариства “Просвіта”. – Львів, 1932. – 268 с.; *Ковба Ж. М.* “Просвіта” – світло, знання, добро і воля українського народу. – Дрогобич: Видавнича фірма “Відродження”, 1993. – 128 с., іл.; *Середяк А.* Діяльність Товариства “Просвіта” в 1929 – 1939 рр. / Нарис історії “Просвіти” / Р. Іваничук, Т. Комаринець, І. Мельник, А. Середяк. – Львів-Краків-Париж: Просвіта, 1993. – С. 53–63; *Савчук Б. П.* Українські громадські організації в суспільному житті Галичини (остання третина XIX ст. – кінець 30-х років XX ст.): Автореф. дис... д-ра іст. наук: 07.00.01 / Чернівецький держ. ун-т ім. Юрія Федьковича. – Чернівці, 1999. – 32 с. 2. *Видання* “Просвіт” Галичини: книги та аркушева продукція (1868 – 1939): Бібліографічний покажчик. – К.: Абрис, 1996. – 248 с. 3. *Товариство* “Просвіта” у Львові: покажчик видань 1868 – 1939. / Укладачі: О. Г. Бербека, Л. В. Головата. – Львів: Національна Академія наук України, Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника, 1996. – 580 с. 4. *Зуляк І. С.* Діяльність “Просвіти” у Західній Україні в міжвоєнний період (1919 – 1939). – Тернопіль: “Воля”, 2005. – 946 с. 5. *Ілюстрований* календар т-ва “Просвіти” з літературним збірником на переступний 1920. – Львів, 1919. – 360 с. 6. *Народній* Календар Товариства “Просвіта” з літературним збірником на звичайний рік 1921. – Львів, 1920. – 201 с. 7. *Народній* Ілюстрований Календар Товариства “Просвіта” на звичайний рік 1921. – Львів, 1922. – 225 с. 8. *Народній* Ілюстрований Календар Товариства “Просвіта” на звичайний рік 1925. – Львів, 1924. – 104 с. 9. *Народній* Ілюстрований Календар Товариства “Просвіта” на звичайний рік 1926. – Львів, 1925. – 292 с. 10. *Народній* Ілюстрований Календар Товариства “Просвіта” на звичайний рік 1927. – Львів, 1926. – 216 с. 11. *Народній* Ілюстрований Календар Товариства “Просвіта” на переступний рік 1928. Ювилейне видання з нагоди 60-ліття “Просвіти” і 50-ліття Календаря. – Львів, 1927. – 302 с. 12. *Народній* Ілюстрований Календар Товариства “Просвіта” на звичайний рік 1929. – Львів, 1928. – 194 с. 13. *Народній* Ілюстрований Календар Товариства “Просвіта” на звичайний рік 1930. – Львів, 1929. – 216 с. 14. *Народний* Ілюстрований Календар Товариства “Просвіта” на звичайний рік 1931. – Львів, 1930. – 290 с. 15. *Народний* Ілюстрований Календар Товариства “Просвіта” на переступний рік 1932. – Львів, 1931. – 100 с. 16. *Народній* Ілюстрований Календар Товариства “Просвіта” на звичайний рік 1935. – Львів, 1934. – 100 с. 17. *Народній* Ілюстрований Календар Товариства “Просвіта” на переступний рік 1936. – Львів, 1935. – 112 с. 18. *Народній* Ілюстрований Календар Товариства “Просвіта” на звичайний рік 1937. – Львів, 1936. – 138 с. 19. *Народній* Ілюстрований Ювилейний Календар Товариства “Просвіта” на звичайний рік 1938. – Львів, 1937. – 236 с. 20. *Народній* Ілюстрований Календар “Просвіти” на звичайний 1939. – Львів, 1938. – 240 с. 21. *Народній* Ілюстрований Календар “Просвіти” на переступний рік 1940. – Львів, 1939. – 221 с. 22. *Місяцеслов* Календар Просвіти на 1919 обыкновенный годъ, имеющій 365 дней. Выданный: Просвета Выдават. Сполечностію и для Собранія Греко Католическихъ Братствъ и для Американского Угро-Русского греко-католического народа. – McKeesport, Pa. – 250 с. 23. *Календар* Просвіта на Божий 1969 рік. – Торонто: Українське Видавництво “Добра книжка”, 1968. – 128 с. 24. *Календар* “Слово” на

божий 1975 рік. – Торонто-Канада: Видавництво “Вільне слово”, 1975. – 144 с. 25. *Лемківський* календар на божий 1968 рік. – Торонто-Н. Дж.: Видання Організації Оборони Лемківщини, 1968. – 128 с. 26. *Письмо* з Просвіти. – 1922. – 404 с. 27. *Народня* Просвіта. – 1923. – Ч. 1. – 10. – 164 с. 28. *Народня* Просвіта. – 1924. – Ч. 1 – 10. – 160 с. 29. *Народня* Просвіта. – 1925. – Ч. 1 – 10. – 164 с. 30. *Народня* Просвіта. – 1926. – 276 с. 31. *Народня* Просвіта. – 1927. – Ч. 1 – 10. – 160 с. 32. *Просвіта*. Місячник освіти – виховання – культури. – 1936. – Числа 1–9. – 220 с. 33. *Просвіта*. Місячник освіти – виховання – культури. – 1937. – Ч. 1 – 12. – 200 с. 34. *Просвіта*. Місячник освіти – виховання – культури. – 1938. – Ч. 1 – 12. – 232 с. 35. *Життя* і Знання. – 1927. – Ч. І. – 32 с. 36. *Життя* і Знання. – 1928. – Ч. 10 – 11. – С. 289–352. 37. *Життя* і Знання. – 1929. – Ч. 1 (13). – 32 с. 38. *Життя* і Знання. – 1929. – Ч. 2 (26). – С. 33–64. 39. *Життя* і Знання. – 1931. – Ч. 2 (50). – С. 33–64. 40. *Життя* і Знання. – 1936. – Ч. 1 (100). – 368 с. 41. *Катальоґ* книгарні товариства “Просвіта”. – Львів, 1939. – 35 с. 42. *Аматорський* Театр. – 1925. – Ч. 1. – 128 с. 43. *Аматорський* Театр. – 1926. – Ч. 1. –10. – 156 с. 44. *Аматорський* Театр. – 1927. – 80 с. 45. *Бібліотечний* Порадник. – 1925. – Ч. 1. – 32 с. 46. *Бібліотечний* Порадник. Видає Товариство “Просвіта”. – 1925. – Ч. 1 З Друкарні Видавничої Спілки “Діло”, жовтень-грудень 1925. – С. 97–128. 47. *Бібліотечний* Порадник. – 1926. – Ч. 3 – 4. – С. 65–112. 48. *Звіт* з діяльности Товариства “Просвіта” у Львові за час від 8. IV. 1913 до 31. XII. 1920 року. – Львів, 1921. – 107 с. 49. *Звіт* з діяльности Товариства “Просвіта” у Львові за час від 1. січня 1921. до 31. марта 1923. р. – Львів, 1923. – 12 с. 50. *Звіт* з діяльности Товариства “Просвіта” у Львові за час від 1. квітня 1923 до 23. грудня 1924. Звіт касовий за час від 1. січня 1923 до 30 червня 1924. – Львів, 1924. – 19 с. 51. *Звіт* з діяльності Товариства “Просвіта” за час від 25. грудня 1925 року до 24. грудня 1926 року. (Касовий звіт обіймає час від 1. липня 1925 року до 30. червня 1926 р., буде розданий на загальному зборі). – Львів, 1926. – 262 с. 52. *Звіт* з діяльности Товариства “Просвіта” за час від 25. XII. 1926 року до 25. XII. 1927. (Касовий обіймає час від 1. VII. 1926 до 30. VI. 1927.). – Львів, 1927. – 122 с. 53. *Звіт* з діяльности Товариства “Просвіта” за час від 26. грудня 1927 р. до 31. грудня 1928 р. (Касовий звіт обіймає час від 1. VII. 1927 до 30. VI. 1928 р.). – Львів, 1929. – 80 с. 54. *Звіт* з діяльности Товариства “Просвіта” за час від 1-го січня 1929 до 30-го червня 1930. (Касовий звіт обіймає час від 1. VII. 1928 р. до 30. VI. 1930 р.). – Львів, 1931. – 103 с. 55. *Звідомлення* з діяльности Товариства “Просвіта” за час від 1-го липня 1931 до 30-го червня 1933. – Львів, 1933. – 40 с. 56. *Товариство* “Просвіта” в рр. 1933 – 1935. Звідомлення з діяльности від 1. січня 1933 р. до 31. грудня 1935 року. – Львів, 1936. – 72 с. 57. *Товариство* “Просвіта” в рр. 1936 – 1938. Звідомлення з діяльности від 1. січня 1936 р. по 31. грудня 1938 р. XLXI. Загальні збори “Просвіти” 8 червня 1939. – Львів, 1939. – 84 с. 58. *Чабан М. П.* Діячі Січеславської “Просвіти” (1905 – 1921). Бібліографічний словник. Близько 670 імен. Наукове видання. – Дніпропетровськ: ІМА-прес, 2002. – 536 с.

Ivan Zulyak

THE PERIODICALS AND REPORTS PROSVITA – IMPORTANT SOURCE OF RESEARCH SOCIETY BETWEEN THE WARS

In the article the periodicals and reports “Prosvita”, which is an important source of study of society during the interwar period in Western Ukraine, disclosed their impact on the functioning of institutions, the formation of national consciousness of ukrainians, the implementation of educational ideas.

Key words: Western Ukraine, the interwar period, “Prosvita”, periodicals, reports.